ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ നവമസ്കന്ധേ ചതുർദശോऽധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ നവമസ്കന്ധേ ചതുർദശോഽധ്യായഃ ॥

ശ്രീശുക ഉവാച

അഥാതഃ ശ്രൂയതാം രാജൻ വംശഃ സോമസ്യ പാവനഃ।
യസ്മിന്നൈലാദയോ ഭൂപാഃ കീർത്യന്തേ പുണ്യകീർതയഃ ॥ **1** ॥

സഹസ്രശിരസഃ പുംസോ നാഭിഹ്രദസരോരുഹാത്।
ജാതസ്യാസീത് സുതോ ധാതുരത്രിഃ പിതൃസമോ ഗുണൈഃ ॥ **2** ॥

തസ്യ ദൃഗ്ഭ്യോഽഭവത് പുത്രഃ സോമോഽമൃതമയഃ കില।
വിപ്രൗഷധ്യുഡുഗണാനാം ബ്രഹ്മണാ കൽപിതഃ പതിഃ ॥ **3** ॥

സോഽയജദ് രാജസൂയേന വിജിത്യ ഭുവനത്രയം।
പത്നീം ബൃഹസ്പതേർദർപാത് താരാം നാമാഹരദ് ബലാത് ॥ **4** ॥

യദാ സ ദേവഗുരുണാ യാചിതോഽഭീക്ഷ്ണശോ മദാത്।
നാത്യജത് തത്കൃതേ ജജ്ഞേ സുരദാനവവിഗ്രഹഃ ॥ **5** ॥

ശുക്രോ ബൃഹസ്പതേർദ്വേഷാദഗ്രഹീത് സാസുരോഡുപം।
ഹരോ ഗുരുസുതം സ്നേഹാത് സർവഭൂതഗണാവൃതഃ ॥ **6** ॥

സർവദേവഗണോപേതോ മഹേന്ദ്രോ ഗുരുമൻവയാത്।
സുരാസുരവിനാശോഽഭൂത് സമരസ്താരകാമയഃ ॥ **7** ॥

നിവേദിതോഽഥാംഗിരസാ സോമം നിർഭർത്സ്യ വിശ്വകൃത്।
താരാം സ്വഭർത്രേ പ്രായച്ഛദന്തർവത്നീമവൈത് പതിഃ ॥ **8** ॥

ത്യജ ത്യജാശു ദുഷ്പ്രജ്ഞേ
മത്ക്ഷേത്രാദാഹിതം പരൈഃ।
നാഹം ത്വാം ഭസ്മസാത് കുർയാം
സ്ത്രിയം സാന്താനികഃ സതി ॥ **9** ॥

തത്യാജ വ്രീഡിതാ താരാ കുമാരം കനകപ്രഭം।
സ്പൃഹാമാംഗിരസശ്ചക്രേ കുമാരേ സോമ ഏവ ച ॥ **10** ॥

മമായം ന തവേത്യുച്ചൈസ്തസ്മിൻ വിവദമാനയോഃ।
പപ്രച്ഛുരൃഷയോ ദേവാ നൈവോചേ വ്രീഡിതാ തു സാ ॥ **11** ॥

കുമാരോ മാതരം പ്രാഹ കുപിതോഽലീകലജ്ജയാ।
കിം ന വോചസ്യസദ്വൃത്തേ ആത്മാവദ്യം വദാശു മേ ॥ **12** ॥

ബ്രഹ്മാ താം രഹ ആഹൂയ സമപ്രാക്ഷീച്ച സാന്ത്വയൻ।
സോമസ്യേത്യാഹ ശനകൈഃ സോമസ്തം താവദഗ്രഹീത് ॥ **13** ॥

തസ്യാത്മയോനിരകൃത ബുധ ഇത്യഭിധാം നൃപ।
ബുദ്ധ്യാ ഗംഭീരയാ യേന പുത്രേണാപോഡുരാൺമുദം ॥ **14** ॥

തതഃ പുരൂരവാ ജജ്ഞേ ഇലായാം യ ഉദാഹൃതഃ।
തസ്യ രൂപഗുണൗദാര്യശീലദ്രവിണവിക്രമാൻ ॥ **15** ॥

ശ്രുത്വോർവശീന്ദ്രഭവനേ ഗീയമാനാൻ സുരർഷിണാ।
തദന്തികമുപേയായ ദേവീ സ്മരശരാർദിതാ ॥ **16** ॥

മിത്രാവരുണയോഃ ശാപാദാപന്നാ നരലോകതാം।
നിശമ്യ പുരുഷശ്രേഷ്ഠം കന്ദർപമിവ രൂപിണം।
ധൃതിം വിഷ്ടഭ്യ ലലനാ ഉപതസ്ഥേ തദന്തികേ ॥ **17** ॥

സ താം വിലോക്യ നൃപതിർഹർഷേണോത്ഫുൽലലോചനഃ।
ഉവാച ശ്ലക്ഷ്ണയാ വാചാ ദേവീം ഹൃഷ്ടതനൂരുഹഃ ॥ **18** ॥

രാജോവാച
സ്വാഗതം തേ വരാരോഹേ ആസ്യതാം കരവാമ കിം।
സംരമസ്വ മയാ സാകം രതിർനൗ ശാശ്വതീഃ സമാഃ ॥ **19** ॥

ഉർവശ്യുവാച
കസ്യാസ്ത്വയി ന സജ്ജേത മനോ ദൃഷ്ടിശ്ച സുന്ദര।
യദംഗാന്തരമാസാദ്യ ച്യവതേ ഹ രിരംസയാ ॥ **20** ॥

ഏതാവുരണകൗ രാജൻ ന്യാസൗ രക്ഷസ്വ മാനദ।
സംരംസ്യേ ഭവതാ സാകം ശ്ലാഘ്യഃ സ്ത്രീണാം വരഃ സ്മൃതഃ ॥ **21** ॥

ഘൃതം മേ വീര ഭക്ഷ്യം സ്യാൻ -
നേക്ഷേ ത്വാൻയത്ര മൈഥുനാത്।
വിവാസസം തത് തഥേതി
പ്രതിപേദേ മഹാമനാഃ ॥ **22** ॥

അഹോ രൂപമഹോ ഭാവോ നരലോകവിമോഹനം।
കോ ന സേവേത മനുജോ ദേവീം ത്വാം സ്വയമാഗതാം ॥ **23** ॥

തയാ സ പുരുഷശ്രേഷ്ഠോ രമയന്ത്യാ യഥാർഹതഃ।
രേമേ സുരവിഹാരേഷു കാമം ചൈത്രരഥാദിഷു ॥ **24** ॥

രമമാണസ്തയാ ദേവ്യാ പദ്മകിഞ്ജൽകഗന്ധയാ।
തൻമുഖാമോദമുഷിതോ മുമുദ്ദേഹർഗണാൻ ബഹൂൻ ॥ **25** ॥

അപശ്യന്നുർവശീമിന്ദ്രോ ഗന്ധർവാൻ സമചോദയത്।
ഉർവശീരഹിതം മഹ്യമാസ്ഥാനം നാതിശോഭതേ ॥ **26** ॥

തേ ഉപേത്യ മഹാരാത്രേ തമസി പ്രത്യുപസ്ഥിതേ।
ഉർവശ്യാ ഉരണൗ ജഹ്രുർന്യസ്തൗ രാജനി ജായയാ ॥ **27** ॥

നിശമ്യാക്രന്ദിതം ദേവീ പുത്രയോർനീയമാനയോഃ।
ഹതാസ്മ്യഹം കുനാഥേന നപുംസാ വീരമാനിനാ ॥ **28** ॥

യദ്വിശ്രംഭാദഹം നഷ്ടാ ഹൃതാപത്യാ ച ദസ്യുഭിഃ।
യഃ ശേതേ നിശി സന്ത്രസ്തോ യഥാ നാരീ ദിവാ പുമാൻ ॥ **29** ॥

ഇതി വാക്സായകൈർവിദ്ധഃ പ്രതോത്ത്രൈരിവ കുഞ്ജരഃ।
നിശി നിസ്ത്രിംശമാദായ വിവസ്ത്രോഽഭ്യദ്രവദ് രുഷാ ॥ **30** ॥

തേ വിസൃജ്യോരണൗ തത്ര വ്യദ്യോതന്ത സ്മ വിദ്യുതഃ।
ആദായ മേഷാവായാന്തം നഗ്നമൈക്ഷത സാ പതിം ॥ **31** ॥

ഐലോഽപി ശയനേ ജായാമപശ്യൻ വിമനാ ഇവ।
തച്ചിത്തോ വിഹ്വലഃ ശോചൻ ബഭ്രാമോൻമത്തവൻമഹീം ॥ **32** ॥

സ താം വീക്ഷ്യ കുരുക്ഷേത്രേ സരസ്വത്യാം ച തത്സഖീഃ।
പഞ്ച പ്രഹൃഷ്ടവദനാഃ പ്രാഹ സൂക്തം പുരൂരവാഃ ॥ **33** ॥

അഹോ ജായേ തിഷ്ഠ തിഷ്ഠ ഘോരേ ന ത്യക്തുമർഹസി।
മാം ത്വമദ്യാപ്യനിർവൃത്യ വചാംസി കൃണവാവഹൈ ॥ **34** ॥

സുദേഹോഽയം പതത്യത്ര ദേവി ദൂരം ഹൃതസ്ത്വയാ।
ഖാദന്ത്യേനം വൃകാ ഗൃധ്രാസ്ത്വത്പ്രസാദസ്യ നാസ്പദം ॥ **35** ॥

ഉർവശ്യുവാച
മാ മൃഥാഃ പുരുഷോഽസി ത്വം മാ സ്മ ത്വാദ്യുർവൃകാ ഇമേ।
ക്വാപി സഖ്യം ന വൈ സ്ത്രീണാം വൃകാണാം ഹൃദയം യഥാ ॥ **36** ॥

സ്ത്രിയോ ഹ്യകരുണാഃ ക്രൂരാ ദുർമർഷാഃ പ്രിയസാഹസാഃ।
ഘ്നന്ത്യൽപാർഥേഽപി വിശ്രബ്ധം പതിം ഭ്രാതരമപ്യുത ॥ **37** ॥

വിധായാലീകവിശ്രംഭമജ്ഞേഷു ത്യക്തസൗഹൃദാഃ।
നവം നവമഭീപ്സന്ത്യഃ പുംശ്ചല്യഃ സ്വൈരവൃത്തയഃ ॥ **38** ॥

സംവത്സരാന്തേ ഹി ഭവാനേകരാത്രം മയേശ്വര।
വത്സ്യത്യപത്യാനി ച തേ ഭവിഷ്യന്ത്യപരാണി ഭോഃ ॥ **39** ॥

അന്തർവത്നീമുപാലക്ഷ്യ ദേവീം സ പ്രയയൗ പുരം।
പുനസ്തത്ര ഗതോഽബ്ദാന്തേ ഉർവശീം വീരമാതരം ॥ **40** ॥

ഉപലഭ്യ മുദാ യുക്തഃ സമുവാസ തയാ നിശാം।
അഥൈനമുർവശീ പ്രാഹ കൃപണം വിരഹാതുരം ॥ **41** ॥

ഗന്ധർവാനുപധാവേമാംസ്തുഭ്യം ദാസ്യന്തി മാമിതി।
തസ്യ സംസ്തുവതസ്തുഷ്ടാ അഗ്നിസ്ഥാലീം ദദുർനൃപ।
ഉർവശീം മന്യമാനസ്താം സോഽബുധ്യത ചരൻ വനേ ॥ **42** ॥

സ്ഥാലീം ന്യസ്യ വനേ ഗത്വാ ഗൃഹാനാധ്യായതോ നിശി।
ത്രേതായാം സമ്പ്രവൃത്തായാം മനസി ത്രയ്യവർതത ॥ **43** ॥

സ്ഥാലീസ്ഥാനം ഗതോഽശ്വത്ഥം ശമീഗർഭം വിലക്ഷ്യ സഃ।
തേന ദ്വേ അരണീ കൃത്വാ ഉർവശീലോകകാമ്യയാ ॥ **44** ॥

ഉർവശീം മന്ത്രതോ ധ്യായന്നധരാരണിമുത്തരാം।
ആത്മാനമുഭയോർമധ്യേ യത് തത് പ്രജനനം പ്രഭുഃ ॥ **45** ॥

തസ്യ നിർമന്ഥനാജ്ജാതോ ജാതവേദാ വിഭാവസുഃ।
ത്രയ്യാ സ വിദ്യയാ രാജ്ഞാ പുത്രത്വേ കൽപിതസ്ത്രിവൃത് ॥ **46** ॥

തേനായജത യജ്ഞേശം ഭഗവന്തമധോക്ഷജം।
ഉർവശീലോകമൻവിച്ഛൻ സർവദേവമയം ഹരിം ॥ **47** ॥

ഏക ഏവ പുരാ വേദഃ പ്രണവഃ സർവവാങ്മയഃ।
ദേവോ നാരായണോ നാന്യ ഏകോഽഗ്നിർവർണ ഏവ ച ॥ **48** ॥

പുരൂരവസ ഏവാസീത് ത്രയീ ത്രേതാമുഖേ നൃപ।
അഗ്നിനാ പ്രജയാ രാജാ ലോകം ഗാന്ധർവമേയിവാൻ ॥ **49** ॥

॥ ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ പാരമഹംസ്യാം സംഹിതായാം
നവമസ്കന്ധേ ഐലോപാഖ്യാനേ ചതുർദശോഽധ്യായഃ ॥